

Fredericia, den 18. september 2020

Høring vedr. oversigt over væsentlige vandforvaltningsmæssige opgaver 2021-2027

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til høringen.

Indledning

Formålet med en oversigt over væsentlige vandforvaltningsmæssige opgaver er at sikre, at de mest betydende udfordringer i forhold til at opnå god tilstand i vandområderne bliver identificeret og inddraget i de kommende vandområdeplaner. Det er derfor vigtigt at overvåge eventuelle påvirkninger, der måtte blive identificeret som en udfordring for vandmiljøet.

Konklusion

Først og fremmest bør det prioriteres at få foretaget de obligatoriske målinger, som vandrammedirektivet kræver. For at kunne identificere påvirkninger korrekt, er det en forudsætning at kende mængden af miljøfremmede stoffer og næringsstoffer, herunder også fosfor, der har stor betydning for tilstanden i kystvandene. Invasive arter og deres påvirkninger skal være bedre belyst og især i forhold til grundvand, skal omfanget af og påvirkningen fra naturlige giftstoffer fra helt almindeligt forekommende vilde planter undersøges nærmere og være omfattet af den oversigt, der er i høring.

1 - Spildevand

Det er ifølge Vandrammedirektivet pligtigt at foretage kemiske målinger. Det ikke bare er næringsstoffer, der påvirker miljøet, men også en række kemiske stoffer, som vi ikke kender omfanget af. Sammen med det urensede spildevand følger store mængder af kemi, hvor en del bliver rensset bort. Mængderne af næringsstoffer og kemi, der kommer fra urensset spildevand kender vi ikke, da kommunerne ikke har registreret udledningerne præcist, hverken på mængder eller indhold. Det bør prioriteres at få helt styr på, hvad der udledes via spildevand og sørge for at udledning af urensset spildevand reduceres eller endnu bedre - stoppes øjeblikkeligt. En mulighed kunne være at hente inspiration fra kravet om opbevaring af husdyrgødning i landbruget, hvor kapaciteten i gylletanken skal kunne håndtere mængden af gylle fra husdyrproduktionen i 9 måneder. Tilsvarende kunne der laves en større bufferkapacitet ved rensningsanlæggene og/eller arbejde på at etablere minivandområder før udledning af rensset og urensset spildevand til bedre rensning for fosfor, der er væsentlig i forhold til vandmiljøet.

2 - Vandløb

Manglende oprensning og vedligehold af vandløb, kan medføre brinkerosion og oversvømmede vandløbsnære arealer, hvor fosfor kan blive mobiliseret og derved bliver udvasket til kystvandene. Der bør derfor foretages en miljøvurdering med henblik på at fastslå risikoen for fosformobilisering, når vandløbsvedligeholdelsen ændrer karakter.

Under vandløb mangler der at blive nævnt forekomst af ikke hjemmehørende arter. Forekomst af ikke hjemmehørende arter, herunder f.eks. signalkrebs, der graver huller i brinken langs vandløb, kan få fosforholdigt jord i brinken til at erodere. Erosionen kan igen medføre fosformobilisering.

3 - Søer

I oversigten er nævnt udsætning og fodring af ænder, men en stor koncentration af fugle generelt kan også have en betydning i vandområderne af samme grund, som ved udsætning og fodring af ænder. Det bør

derfor også overvejes om stor koncentration af fugle skal indgå som en eventuel påvirkning i nogle områder.

4 - Kystvande

Her skal igen nævnes øget fosformobilisering fra brinkerosion og oversvømmede vandløbsnære arealer (se under "2 - vandløb").

Krabber generelt er desuden også en udfordring i forhold til at opnå god tilstand i kystvande. Krabberne har en betydelig negativ indvirkning på bundens flora og fiskebestandene. Krabberne og krabbernes påvirkning bør derfor analyseres og i særdeleshed om, hvorvidt krabberne har negativ indvirkning på indikatorarterne for "god økologisk tilstand". Det forekommer ikke så lidt usandsynligt, at krabberne spiser/fjerner ålegræs, særligt nyplantet ålegræs. Idet ålegræs er en af de vigtigste indikatorer for "god økologisk tilstand", så bør krabbernes påvirkning på ålegræsset undersøges i langt videre omfang.

5 - Grundvand

Det bør fremgå, at spøgelsesboringer, der ikke er lukket korrekt med bentonit, skal lukkes efter forskrifterne, hvilket gælder alle boringer, der er sløjfet før 1980, men også en stor del af de sløjfede boringer efter 1980. Der er derudover også en del af de nuværende aktive boringer, hvor der er konstruktionsfejl, der giver utætheder.

Der skal derudover være bedre styr på miljøboringer, hvor undergrunden undersøges i forbindelse med byggerier og lignende, hvor der reelt er lavet et hul ned til grundvandet. Her mangler der registrering af, hvor miljøboringer findes, og der er derfor ikke styr på, om disse boringer udgør en potentiel risiko.

Der bør desuden stilles krav om, at når der konstateres utætheder ved en boring, at disse utætheder tættes korrekt.

Punktkilder er et andet alvorligt problem. Gamle lossepladser og lignende blev lavet uden den nødvendige beskyttelse mod grundvandet. Derfor siver der mange steder stoffer af forskellig art ned til drikkevandsressourcerne. Der bør foregå en systematisk kortlægning af punktkilder, og de bør fremgå af Jupiter-databasen.

Naturlige giftstoffers påvirkning af grundvandet er også et emne, som vi forventede fremgik af oversigten over væsentlige vandforvaltningsmæssige opgaver. Senest har der været en artikel, "Naturlige giftstoffer er en overset trussel" på jordbrugsakademikernes hjemmeside; jaaktuelt.dk¹, hvor det fremgår, at der endnu ikke er taget skridt til at få belyst dette område. Emnet har ellers været diskuteret før på baggrund af en kronik bragt i Grovvarenyt, nr. 46, 2019², hvilket medførte spørgsmål nr. 161 af 17. december 2019 til ministeren³:

"Vil ministeren kommentere kronikken "Vilde planter og nogle afgrøder forurener med meget skadelige stoffer", som blev bragt i Grovvarenyt, nr. 46, 2019"

¹ <https://www.jaaktuelt.dk/artikler/2020/naturlige-giftstoffer-er-en-overset-trussel/>

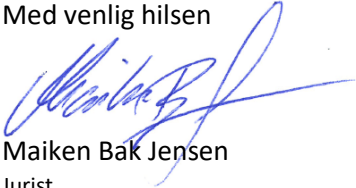
² <https://grovvarenyt.dk/DK/Nyheder.aspx?accb0da0bb1511df851a0800200c9a67=1&newsId=464&backText=Tilbage>

³ <https://www.ft.dk/samling/20191/almdel/mof/spm/161/svar/1620039/2126640/index.htm>

Ministeren svarede at emnet vil blive taget med videre i arbejdet med kortlægningen af udfordringer for grundvandet. Af høringsmaterialet fremgår det dog, at der for grundvand ikke forventes betydelige ændringer af de væsentlige påvirkninger.

Når formålet med at lave en oversigt over væsentlige vandforvaltningsmæssige opgaver er at sikre, at de mest betydende udfordringer i forhold til at opnå god tilstand i vandområderne bliver identificeret og inddraget i de kommende vandområdeplaner, bør giftige stoffer som planter udskiller helt naturligt, også fremgå af oversigten.

Med venlig hilsen

Maiken Bak Jensen

Jurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 27 15 12 00

E-mail: mbj@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk